

Datum: 20. januar 2021

SPOROČILO ZA JAVNOST

t: +386 1 58 98 212, +386 1 58 98 213

f: +386 1 58 98 219

e: info@tzslo.si, www.tzslo.si

ID številka za DDV: SI67994598

Številka TRR: SI56 0313 8100 0518 803

OD UKREPOV V PKP8 JE ODVISNO, ALI BODO TRGOVCI, KI NE SMEJO POSLOVATI PO VLADNEM ODLOKU, PREŽIVELI

Trgovinska zbornica Slovenije (TZS) pozdravlja vse ukrepe Vlade RS za zaježitev pandemije COVID-19, vendar pa kljub temu izpostavlja problem že skoraj šestmesečnega zaprtja neživilskih prodajaln, saj si vsi trgovci želijo opravljati svojo primarno dejavnost ob izvajanju vseh potrebnih zaščitnih ukrepov NIJZ in drugih pristojnih institucij. Glede na zadnje podatke NIJZ ugotavljamo, da enega od dveh kriterijev za sproščanje ukrepov in za prehod v rdečo fazo že izpolnjujemo, zato pričakujemo, da bo del neživilske trgovine lahko ponovno odprt za potrošnike. Predlagamo tudi, da se trgovini z neživili, takoj ko je možno, in za vse blagovne skupine, omogoči opravljanje dejavnosti vsaj po regijskem kriteriju, kjer je epidemiološka slika ugodna. Ker bo od ukrepov v PKP8 v veliki meri odvisno, ali bodo trgovci, ki ne smejo v celoti ali delno poslovati lahko preživel, Vlado RS ponovno pozivamo, da z vladnim odlokom v celoti ali deloma zaprtim podjetjem, povrne 100 % znesek fiksnih stroškov in vsaj delno povračilo izgube prihodka za vsak dan zaprtja od vključno razglasitve pandemije COVID-19 v marcu 2020 in dalje. Navedeno povračilo fiksnih stroškov v celoti in izpad prihodka morata biti zagotovljena vsaj dejavnostim, ki bodo lahko odprte šele v oranžni fazi sproščanja ukrepov. Drži, da se z vladnimi ukrepi povrne vsaj manjši del omenjenih fiksnih stroškov, vendar to po mnenju trgovcev ne zadošča, prav tako so že porčpane vse njihove rezerve. S celotnim povračilom fiksnih stroškov bi prizadetim podjetjem vlada zagotovila njihovo preživetje in ohranila glavnilno delovnih mest, ki jih je v tej dejavnosti preko 100.000. TZS je skupaj z drugimi delodajalskimi organizacijami na Vlado RS naslovila tudi predloge glede nevtralizacije dviga minimalne plače v letu 2021.

TZS poziva Vlado RS, da v predlog PKP8 nujno vključi tudi ukrepe, ki bodo namenjeni poslovnim subjektom, ki v celoti ali delno niso mogla in še vedno ne morejo opravljati svoje dejavnosti zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja COVID-19. TZS je na Vlado RS, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo naslovila predloge za uvrstitev v predlog interventnega zakona PKP8 – pomoč najbolj prizadetim podjetjem zaradi zaprtja po vladnem odloku. Predlagali smo, da se neposredno prizadetim podjetjem, ki ne smejo opravljati dejavnosti, s strani države povrne fiksne stroške v celoti, glede na prakse nekaterih drugih evropskih držav, na primeru Avstrije pa smo predlagali v proučitev tudi ukrep povračila izgube prihodkov od prodaje, vsaj v določenem odstotku, glede na enako obdobje v letu 2019.

V času trajanja epidemije, ko trgovina uspešno opravlja nalogo nemotene osnovne preskrbe prebivalstva, se je izkazalo, da se je ta dejavnost izjemno dobro odzvala in dosledno upošteva ter izvaja vse predpisane ukrepe za zaježitev širjenja okužb s COVID-19. Posledično ugotavljamo, da je v trgovini okužb malo in tudi te so v delovno okolje vnesene predvsem iz domačega okolja zaposlenih. Temu pritrjujejo tudi zadnji razpoložljivi podatki NIJZ, COVID sledilnika o virih in lokacijah okužb za obdobje 11. 1. 2021 do 17. 1. 2021, iz katerih izhaja, da je bila trgovina vir okužbe zgolj za 1,83 %

oseb, kar kaže na učinkovitost preventivnih ukrepov v tej dejavnosti.

»Z dobro organizacijo in doslednim izvajanjem zaščitnih ukrepov trgovina dokazuje, da je njeno delovanje možno tudi v teh COVID-19 razmerah. Zavedamo se, da so kriteriji za sproščanje odvisni od epidemioloških razmer v državi, zato skrbno spremljamo te podatke tudi na zbornici ter že dalj časa opozarjamo na dejstvo, da so med regijami lahko velike razlike ter da bi bilo potrebno omogočiti poslovanje trgovine na vseh blagovnih skupinah v posameznih regijah takoj, kjer epidemiološki podatki to omogočajo,« poudarja **predsednica TZS mag. Mariča Lah**.

Zavedamo se, da so kriteriji za sproščanje odvisni od epidemioloških razmer, in glede na zadnje podatke NIJZ ugotavljamo, da se zelo približujemo izpolnjevanju kriterijev za prehod v rdečo fazo, ko bo del neživilske trgovine lahko ponovno odprt za potrošnike. Med regijami so lahko velike razlike, zato bi bilo potrebno takoj omogočiti poslovanje trgovine na vseh blagovnih skupinah v tistih regijah, kjer epidemiološki podatki to omogočajo. Vsa trgovska podjetja že od samega začetka koronakrize predpisane ukrepe in priporočila NIJZ izjemno dobro izvajajo. Zato Vlado RS pozivamo, naj prisluhne našemu pozivu po čimprejšnjem regijskem sproščanju omejitev v trgovini, ne glede na blagovno skupino.

Kot poudarjajo trgovci, od vodilnih v državi pričakujejo predvsem pravočasno in jasno podana navodila glede trajanja ukrepov ter pomoč, ki mora biti ciljno usmerjena na podjetja, ki so v obdobju pandemije COVID-19 najbolj prizadeta. Če jemljemo za zgled Evropo po sprejetih ukrepih za zajezitev pandemije COVID-19, potem jemljimo za zgled Evropo tudi pri ukrepih pomoči podjetjem, pozivajo trgovci. TZS zato ponovno izpostavlja, da si slovenski trgovci želijo odprtje in varno obratovanje trgovin ter večjo podporo države v primeru zaprtja prodajaln, ki naj bo primerljiva z rešitvami na ravni EU, pa dodaja **predsednica TZS mag. Mariča Lah**. Da je trgovina v Sloveniji ena izmed najbolj prizadetih gospodarskih panog zaradi pandemije COVID-19 v naši državi kažejo tudi podatki Eurostat za november 2020. Iz teh podatkov je razvidno, da je trgovina na drobno razen z motornimi vozili (G 47) zabeležila enega izmed največjih padcev v EU, in sicer so se realni prihodki v novembru 2020 glede na november 2019 v Sloveniji znižali za 14,2 %, na ravni EU 27 pa za 2 %.

S ciljem ohranjanja delovnih mest zato še enkrat apeliramo na Vlado RS za pomoč podjetjem na področju stroškov dela, saj si ne moremo privoščiti dodatnega odpuščanja zaradi spremenjenega načina določanja višine minimalne plače. Glede na to, da je zaprte skoraj 80 % trgovine, se posledice že čutijo na trgu dela, na kar kažejo tudi zadnji podatki Zavoda RS za zaposlovanje, saj je bilo v obdobju januar-december 2020 na zavodu na novo prijavljenih kar 10.731 oseb iz trgovinske dejavnosti, kar je kar za 33,9 % več kot v enakem obdobju leta 2019. Vsekakor pri tem velja poudariti, da je dobra odločitev Vlade RS, da se v trenutnih razmerah ukrep začasnega čakanja na delo podaljša, na kar smo opozarjali že pri sprejemanju zadnjega interventnega zakona kot nujno potrebno. Smiselno glede tega pa bi bilo tudi, da podjetja, ki so zaprta na podlagi vladnega odloka, prejmejo iz tega naslova večjo pomoč kot podjetja, katerim poslovanje ni prepovedano, torej se pričakuje, da bo iz tega naslova pomoč zaprtim podjetjem 100 – odstotna.

TZS je skupaj z ostalimi delodajalskimi organizacijami v zvezi z minimalno plačo Vladi RS predlagala dva alternativna predloga. Prvi prioriteten predlog TZS je bil, da se razlika predvidenega dviga minimalne plače izplača v obliki kriznega dodatka, drugi predlog, ki se mu je TZS pridružila, pa subvencioniranje celotnega dviga s strani države. Kot pa je razumeti ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti nobeden od predlogov za vladno ni sprejemljiv in vse kaže, da bodo delodajalci morali pokriti dobršen del povišanja minimalne plače. Bojazen, da se bo število brezposelnih še povečala, se žal s tem uresničuje.